

Opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni dwar “White Paper — agenda għal pensjonijiet adegwati, sikuri u sostenibbli”

(2012/C 391/02)

IL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

- jindika li l-atturi kollha ewlenin, inklużi l-awtoritajiet lokali u reġjonali, li joperaw skemi tal-pensjoni addizzjonali għall-maġġoranza tal-impjegati pubbliċi, għandhom ikunu involuti fil-process ta' konsultazzjoni għar-riforma tas-sistemi tal-pensjonijiet nazzjonali;
- jenfasizza li diversi aspetti tal-politika tal-pensjonijiet tal-UE u tal-Istrateġija Ewropa 2020 jsahhu lil xulxin. Jekk fil-qafas tal-Istrateġija Ewropa 2020 tinkiseb rata oghla ta' impjeg, dan itejjeb ukoll is-sostenibbiltà ġenerali tas-sistemi tal-protezzjoni soċjali u tal-pensjonijiet. Benefiċċji tal-pensjonijiet adegwati huma prerekwizit essenzjali għat-twettiq tal-għan tal-Istrateġija Ewropa 2020 li tnaqqas il-faqar, billi l-anzjani fl-UE għandhom grupp dgħajef mil-lat soċjoekonomiku. Apparti riforma tas-sistema tal-pensjonijiet, hemm bżonn ukoll għadd ta' miżuri ta' akkumpanjament fil-politika tas-suq tax-xogħol bil-għan li jiġi żgurat li l-anzjani jibqa' jkollhom dhul adatt fil-futur;
- fid-dawl tat-thassib dwar it-trasparenza kif ukoll il-livell tat-tariffi u l-imposti assoċjati mal-forom differenti ta' arrangamenti ta' pensjonijiet privati, jilqa' analiżi komparattiva sabiex tiġi applikata l-aħjar prattika madwar l-UE kollha.

Relatur	Is-Sur LINDQUIST (SE/PPE), President tal-Kunsill Muniċipali ta' Lidingö
Dokument ta' referenza	White Paper - Aġenda għal Pensjonijiet Adegwati, Sikuri u Sostenibbli COM(2012) 55 final

I. IL-POŻIZZJONI TAL-KUMITAT TAR-REGJUNI

IL-KUMITAT TAR-REGJUNI

Introduzzjoni

1. jilqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni sabiex tindirizza l-isfidi serji li qed jiffaċċjaw is-sistemi tal-pensjonijiet ta' bosta Stati Membri;

2. jahseb li l-iżgurar ta' pensjonijiet sostenibbli u adegwati huwa importanti hafna mhux biss fid-dawl tal-prospetti Ewropej ta' tkabbir iżda anki għall-ghajnuna soċjali taċ-ċittadini tal-Unjoni u l-benesseri tagħhom;

3. huwa tal-fehma li s-sostenibbiltà ekonomika fit-tul tas-sistemi tal-pensjonijiet hija prerekwizit prinċipali għal pensjonijiet sikuri u adegwati;

4. jenfasizza li l-pensjonijiet pubbliċi generali ser ikomplu jaqdu rwol importanti fil-futur fli jagħtu sigurtà bażika adegwata lil kull pensjonant;

5. iqis li sistema tal-pensjonijiet ibbażata fuq il-qligh adegwat tul il-hajja tikkontrobwixxi sabiex tkun tista' tiġi żgurata pensjoni sostenibbli fuq perjodu twil;

6. jenfasizza li s-sistemi tal-pensjonijiet żviluppaw tul iż-żmien skont il-kundizzjonijiet ta' kull Stat Membru. L-organizzazzjoni tas-sistemi tal-pensjonijiet statutorji, għalhekk, hija kompiutu tal-Istati Membri individwali;

7. jindika li l-atturi kollha ewlenin, inklużi l-awtoritajiet lokali u reġjonali, li joperaw skemi tal-pensjoni addizzjonali għall-maġġoranza tal-impjegati pubbliċi, għandhom ikunu involuti fil-proċess ta' konsultazzjoni għar-riforma tas-sistemi tal-pensjonijiet nazzjonali;

8. jiġbed l-attenzjoni li f'bosta Stati Membri l-imsiehba soċjali huma responsabbli għat-tfassil tal-pensjonijiet okkupazzjonali. F'kazijiet bħal dawn, hija haġa naturali li kwalunkwe tibdil għandu jsir mill-imsiehba soċjali;

9. jinnota li l-White Paper hija bbażata fuq l-Artikolu 153 tat-TFUE, u li huma l-Istati Membri li għandhom ir-responsabbiltà prinċipali fit-tiswir tas-sistemi tal-pensjoni tagħhom.

Madankollu, l-UE għandha tappoġġja u tikkomplementa l-attivitajiet tagħhom fil-qasam tal-protezzjoni soċjali. Il-White Paper ma fiha l-ebda proposta legiſlattiva konkreta, u għalhekk huwa kkunsidrat li ma tqajjem l-ebda problema f'termini tal-prinċipji tas-sussidjarjetà u l-proporzjonalità. Madankollu, il-Kumitat jixtieq jenfasizza li kwalunkwe proposta legiſlattiva futura fil-qasam tal-pensjonijiet għandha tiġi analizzata bir-reqqa fir-rigward tal-prinċipju tas-sussidjarjetà;

10. jenfasizza li diversi aspetti tal-politika tal-pensjonijiet tal-UE u tal-Istrateġija Ewropa 2020 jsahhu lil xulxin. Jekk fil-qafas tal-Istrateġija Ewropa 2020 tinkiseb rata oghla ta' impjeg, dan itejjeb ukoll is-sostenibbiltà generali tas-sistemi tal-protezzjoni soċjali u tal-pensjonijiet. Benefiċċji tal-pensjonijiet adegwati huma prerekwizit essenzjali għat-twettiq tal-għan tal-Istrateġija Ewropa 2020 li tnaqqas il-faqar, billi l-anzjani fl-UE għadhom grupp dgħajef mil-lat soċjoekonomiku⁽¹⁾. Apparti riforma tas-sistema tal-pensjonijiet, hemm bżonn ukoll għadd ta' mizuri ta' akkumpanjament fil-politika tas-suq tax-xogħol bil-għan li jiġi żgurat li l-anzjani jibqa' jkollhom dhul adatt fil-futur;

Relazzjoni bilanċjata bejn il-hajja tax-xogħol u l-irtirar

11. jappoġġja l-għan tal-Kummissjoni li żżid l-età tal-irtirar skont iż-żieda fl-ghomor mistenni tal-persuna, fejn dan ikun adatt. Dan jista' jikkontrobwixxi għas-sostenibbiltà finanzjarja tas-sistemi tal-pensjonijiet. Dan ser jehtieg soluzzjonijiet prattiċi differenti fl-Istati Membri differenti;

12. huwa tal-fehma li, bis-sahha ta' età tal-irtirar flessibbli, ċerti individwi jistgħu jagħzlu li jieqfu jaħdmu iżjed tard milli kieku kien possibbli b'età tal-irtirar fissa. B'hekk, ikun possibbli li l-hajja tax-xogħol tiġi estiza abbażi ta' fatturi individwali;

13. jenfasizza l-importanza ta' partecipazzjoni oghla tal-haddiema mdaħħlin fiż-żmien (bejn 55 u 64 sena) fis-suq tax-xogħol. Żieda sinifikanti fir-rata tal-impjeg⁽²⁾ ser ikollha aspetti pożittivi kbar kemm fid-dawl tat-tkabbir ekonomiku kif ukoll f'termini ta' sostenibbiltà mtejba tas-sistemi tal-pensjonijiet;

14. jinnota li jeżisti potenzjal kbir biex jiżdied l-impjeg tan-nisa, iż-żgħażaġh u l-immigranti u għalhekk jixtieq jenfasizza kemm huwa importanti li tiżdied ir-rata tal-impjeg fost l-etajiet kollha. Huwa importanti wkoll li jkun hemm kundizzjonijiet imtejba għal dhul iktar kmieni fis-suq tax-xogħol għaż-żgħażaġh u l-immigranti;

⁽¹⁾ CdR 319/2010 fin.

⁽²⁾ Skont il-Eurostat, din iċ-ċifra, hekk kif kwotata fil-White Paper, hija ta' inqas minn 40 % f'diversi pajjiżi.

15. jistieden lill-Istati Membri u lil dawk li jhaddmu biex jimplimentaw miżuri li jagħmluha iktar faċli għall-haddiema mdahhlin fiż-żmien li jibqgħu fis-suq tax-xogħol u jincenti-vawhom biex jagħmlu dan;

16. fejn applikabbli, jilqa' użu ikbar tal-irtirar gradwali, tran-zizzjoni gradwali minn impjeg full-time għal irtirar shih;

17. jinnota li biż-żieda fl-età tiżdied ukoll b'mod konsiderevoli l-possibbiltà ta' kapacità limitata tax-xogħol minhabba problemi kontinwi relatati mas-saħha jew diżabbiltà⁽³⁾. Għalhekk huwa partikolarment importanti li jkun hemm miżuri effettivi ta' tahrìg mill-ġdid u ta' adattament għal tibdil fil-karriera u l-impjegati tul il-hajja tax-xogħol kollha u li s-socjeta' tappoġġja t-tagħlim tul il-hajja kif ukoll it-tixjij b'saħħtu u attiv;

18. huwa tal-fehma li l-awtoritajiet u l-imsiehba soċjali għandhom ifasslu u jimplimentaw iktar miżuri sabiex jipromovu u jappoġġjaw l-impjegati fost il-haddiema mdahhlin fiż-żmien sabiex tintaqas u tiġi eliminata d-diskrepanza bejn l-età tal-hruġ mis-suq tax-xogħol u l-età legali tal-irtirar;

Pensjonijiet supplimentari

19. huwa tal-fehma li l-pensjonijiet okkupazzjonali jistgħu jkunu suppliment importanti għall-pensjoni statutorja. Għalhekk l-UE għandha thegġeg il-prattika tajba bil-għan li tgħin l-iżvilupp ta' skemi ta' pensjonijiet okkupazzjonali fl-Istati Membri u li żżid il-kontribut tagħha għal sistemi ta' pensjonijiet bbażati fuq diversi pilastri;

20. jitlob lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Istati Membri sabiex jagħtu aktar attenzjoni lill-impjegati fl-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju (SME) u l-haddiema bi ftit kwalifiki, atipici jew strutturalment prekarji li hafna drabi ma jibbenefikawx minn skemi ta' pensjonijiet okkupazzjonali bl-istess mod bħal haddiema oħra;

21. jinnota li l-pensjoni okkupazzjonali hija differenti minn dik privata. Bejn il-pensjonijiet okkupazzjonali u l-prodotti tal-assigurazzjoni hemm differenza kbira. Jekk ikun hemm aktar regoli dwar is-solvenza, dan jista' jwassal għal spejjeż oghla għas-sistemi ta' pensjonijiet okkupazzjonali mingħajr ma jtejbu l-kundizzjonijiet tal-pensjonijiet tal-impjegati;

22. huwa tal-fehma li l-pensjonijiet statutorji, flimkien ma' pensjonijiet okkupazzjonali għandhom jifasslu b'mod li meta jirtiraw iċ-ċittadini kemm jista' jkun ikunu jistgħu jżommu livell ta' għajxien adegwat iżda li għandhom jiġu inkoraġġuti t-tfaddil privat u l-pensjonijiet tat-tielet pilastru;

23. jenfasisza l-possibbiltà li jithegġeg tnaqqis fl-ostakli għal żieda fil-partecipazzjoni fis-suq tax-xogħol. Il-pensjonijiet

okkupazzjonali bbażati fuq l-età, bħas-sistemi bbażati fuq il-prestazzjoni, irendu r-reklutaġġ u ż-żamma ta' haddiema mdahhlin fiż-żmien relattivament għaljin;

24. jiġbed l-attenzjoni li l-pensjonijiet okkupazzjonali hafna drabi jitolbu ċertu perjodu ta' impjeg sabiex ikunu jistgħu jintirtu l-kontributi. Madanakollu bosta haddiema żgħażaġh spiss ibiddlu l-post tax-xogħol u anki l-pajjiż tax-xogħol tagħhom. Il-Kumitat jemmen li huwa importanti li dawn il-haddiema jingħataw id-drittijiet tal-pensjoni li għaliha taw kontribut;

25. fil-prinċipju, jaqbel li d-drittijiet tal-pensjoni jkunu jistgħu jiġu trasferiti u jistenna bil-herqa l-proposti tal-Kummissjoni. Madankollu, il-kwistjoni hija kumplessa hafna. Għandha tiġi kkunsidrata l-varjeta' kbira tas-sistemi ta' pensjonijiet okkupazzjonali fl-Istati Membri individwali. B'mod partikolari, m'għandhiex tintaqas ir-rieda ta' dawk li jhaddmu li jiffinanzjaw il-pensjonijiet okkupazzjonali. Barra minn hekk, għandhom jiġu kkunsidrati l-implikazzjonijiet fiskali, il-liġijiet dwar il-kondiviżjoni tal-beni u aspetti oħra;

26. fid-dawl tat-thassib dwar it-trasparenza kif ukoll il-livell tat-tariffi u l-imposti assoċjati mal-forom differenti ta' arranġamenti ta' pensjonijiet privati, jilqa' analiżi komparattiva sabiex tiġi applikata l-aħjar Prattika madwar l-UE kollha;

L-ugwaljanza bejn is-sessi

27. ifahhar lill-Kummissjoni li laqgħet ir-rakkomandazzjoni tal-Kumitat⁽⁴⁾ li tagħti iktar attenzjoni lill-kwistjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi. Dan l-aspett huwa ta' importanza partikolari għall-awtoritajiet lokali u reġjonali billi n-nisa jinsabu f'maġġoranza f'bosta oqsma tax-xogħol fis-settur pubbliku⁽⁵⁾;

28. jappoġġja r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni li l-Istati Membri jintroduċu l-istess età tal-irtirar għan-nisa u l-irġiel sabiex jintaqas d-differenzi bejn is-sessi u sabiex in-nisa jkunu jistgħu jingħataw pensjonijiet aħjar;

29. huwa tal-fehma li d-differenzi kbar fir-rati ta' impjeg tan-nisa u l-irġiel ta' bejn il-55 u l-64 sena jitolbu li tingħata attenzjoni partikolari lill-kwistjonijiet ta' ugwaljanza b'relazzjoni ma' hajja tax-xogħol iktar twila u t-tixjij attiv perezempju permezz ta' miżuri ta' rikonċiljazzjoni bejn ix-xogħol u r-responsabbiltajiet tal-familja;

30. jindika li n-nuqqas ta' facilitajiet ta' kura johloq piżijiet addizzjonali f'bosta Stati Membri, b'mod partikolari għan-nisa, u dan hafna drabi jwassal għall-irtirar kmieni;

31. jenfasisza li rata oghla ta' partecipazzjoni tan-nisa ser tagħmel l-aċċess għal kura ta' kwalità tat-tfal u tax-xjuħ iktar diffiċli. Huwa importanti li l-awtoritajiet lokali u reġjonali jkollhom biżżejjed mezzi biex iwettqu dan il-kompitu;

⁽³⁾ Applica & CESEP & Alphametrics (2007): *Men and women with disabilities in the EU: Statistical analysis of the LFS ad hoc module and the EU-SILC*.

⁽⁴⁾ CdR 319/2010 fin.

⁽⁵⁾ Eurostat (2008): Il-hajja tan-nisa u l-irġiel fl-Ewropa: is-sitwazzjoni statistika.

32. jistqarr li f'xi Stati Membri, in-nisa jintlaqtu iktar mill-irġiel minn diżabbiltà jew mard kroniku kontinwu u dan iwassal għal kapaċità limitata tax-xogħol mentri huwa iktar probabbli li fi Stati Membri oħra l-irġiel jintlaqtu iktar. L-awtoritajiet lokali u reġjonali għaldaqstant għandhom responsabbiltà partikolari li jiżguraw ambjent tax-xogħol tajjeb lill-persunal tagħhom;

33. jiġbed l-attenzjoni li l-possibbiltà ta' xogħol part-time, pereżempju meta jkunu qed jieħdu hsieb it-tfal żgħar, hija prerekwizit importanti għal hafna, u mhux l-inqas fosthom in-nisa, sabiex huma jkunu jistgħu jibqgħu fis-suq tax-xogħol. Fl-istess waqt jehtieg li jiġi żgurat li hadd ma jispicċa blukkat f'sitwazzjoni mhux mixtieqa ta' xogħol part-time, peress li jkollha impatt negattiv fuq il-futur tal-pensjonijiet tal-irtirar;

34. sabiex jiġi evitat li l-leave statutorju tal-ġenituri jwassal għal pensjonijiet iktar baxxi, l-Istati Membri għandhom jiġu mhegga jfittxu possibbiltajiet ta' kif dan iż-żmien jista' jiġi kkunsidrat fid-drittijiet pensjonijiet. Dan għandu japplika wkoll għas-servizz militari;

Informazzjoni

35. huwa tal-fehma li r-riformi għandu jkollhom l-għan li jistabbilixxu sistema ta' pensjonijiet li, fuq perjodu twil ta' żmien, tiggarantixxi l-istabbiltà. Jinnota li r-riformi ser ikunu ta' suċċess biss jekk jitqiesu bhala ġusti. Dan jitlob li l-pubbliku jkun informat tajjeb dwar il-problemi u s-soluzzjonijiet possibbli relatati;

36. jenfasizza li informazzjoni shiha dwar il-pensjonijiet hija importanti sabiex tkun iktar faċli għaċ-ċittadini li jieħdu deċiżjonijiet dwar l-ippjanar tal-pensjoni. Il-moviment hieles fl-UE jfisser li fil-futur hafna iktar ċittadini tal-Unjoni ser jakkwistaw id-drittijiet tal-pensjoni f'pajjiżi differenti tul il-hajja tax-xogħol tagħhom u dan iżid il-bżonn ta' informazzjoni komprensiva;

37. għaldaqstant jitlob lill-Kummissjoni sabiex tqis l-iżvilupp ta' pjattaforma komuni onlajn ta' informazzjoni komprensiva dwar il-pensjonijiet;

Kwistjonijiet oħra

38. jenfasizza li sistemi ta' pensjonijiet adegwati huma importanti għall-benesseri taċ-ċittadini u għandhom importanza partikolari sabiex jiġi evitat piż finanzjarju eċċessiv fuq l-awtoritajiet lokali u reġjonali;

39. jitlob lill-Kummissjoni sabiex tiżgura li l-miżuri futuri tagħha fil-qasam jiġu akkumpanjati minn valutazzjonijiet adatti tal-impatt li jistudjaw b'mod partikolari l-impatt fuq l-awtoritajiet lokali u reġjonali;

40. ihegġeg lill-Kummissjoni tivvaluta jekk hemmx bżonn ta' koordinazzjoni f'dan il-qasam, permezz tal-metodu miftuh ta' koordinazzjoni, biex jiġi promoss kemm il-moviment liberu tal-persuni kif ukoll is-sostenibbiltà tas-sistemi tal-pensjonijiet.

Brussell, 10 ta' Ottubru 2012.

Il-President
tal-Kumitat tar-Reġjuni
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO